

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

Дипломна робота (проект)
магістра

з теми: «АКТИВІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ШКОЛИ ТА
СІМ'Ї В ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО
ВІКУ»

Виконав: студент 2 курсу, групи FKS1-M18
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
Гулеватий Дмитро Володимирович

Керівник: Гоншовський В.М., кандидат наук з
фізичного виховання та спорту, доцент

Рецензент: Боднар А. О., кандидат педагогічних
наук, старший викладач

Кам'янець-Подільський – 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 Теоретичні основи активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку	12
1.1 Педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку як соціально-педагогічна проблема	12
1.2 Сутність, зміст і показники рівня активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку.	23
1.3 Наукове обґрунтування технології активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку	32
РОЗДІЛ 2 Організація дослідження щодо реалізації інноваційної технології активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку	48
2.1 Програма активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку	48
2.2 Експериментальна перевірка ефективності інноваційної технології педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку	59
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ	68
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	92

ВСТУП

Соціокультурні реалії сучасного суспільства визначають необхідність розробки інноваційних підходів до проектування освітніх систем різного типу і рівня. В умовах, коли обсяг необхідних для людини фізичних сил і цінностей здорового способу життя різко і швидко зростає, педагогічною громадськістю усвідомлена необхідність прищеплення у батьків і учнів інтересу до фізичного саморозвитку та самовдосконалення, і пріоритет в цьому належить родині. Це підтверджується реальною ситуацією в соціальному середовищі. На жаль, у сучасних школярів знизився інтерес до фізичної культури, багатогодинне сидіння перед телевізором і комп'ютером замінило рухливі ігри на свіжому повітрі і активно розвиває у дітей гіподинамію. Дані різних досліджень підтверджують, що школярі фізично слабшають з року в рік, слабо володіють формами фізичного саморозвитку, у них відсутнє бажання активного ставлення до процесу занять фізичною культурою і т.п. Однак слід констатувати, що в даний час спостерігається відсутність позитивного підходу до організації взаємодії школи та сім'ї, частими є помилки в сімейному вихованні і в виборі методів і засобів фізичного виховання. Недостатньо розроблені також теоретичні і методичні підходи до активізації спільної діяльності школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей.

Разом з тим, аналіз літератури свідчить, що до сих пір відкритим залишається питання про пріоритетну роль сім'ї та ефективного використання її виховного потенціалу в цілісній системі фізкультурно-оздоровчої роботи. Сім'я як первинний мікросередовище має великий вплив на формування фізичної культури і саморозвитку дитини, що доводиться в працях вітчизняних і зарубіжних дослідників (Є. Арнаутова, Л.В. Байбородова, В.К., Бальсевич, О.Л. Зверева, Л.І. Лубишева, А. Лекманов, Ю.А. Янсон та ін.).

Фізичне виховання як соціальне явище забезпечується в першу чергу на микросоціальному рівні - в сім'ї. Тому в якості основного педагогічного умови успішності фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку виступає взаємодія сім'ї і школи, що реалізовується через цілеспрямовану активізацію спільної діяльності педагогів, батьків і самих школярів. Рішення завдання підвищення активності батьків у фізичному вихованні своїх дітей вимагає наукового осмислення перевіреного практикою досвіду і засобів фізичного виховання в умовах позитивного емоційного фону спільної діяльності педагогів, батьків і розвитку індивідуально-особистісних фізичних якостей самих школярів. Активізація спільної діяльності сім'ї та школи у фізичному вихованні дітей ми розуміємо як спонукання батьків до посиленого взаємодії зі школою з фізичного виховання дітей та актуалізації педагогічного потенціалу сім'ї.

Навчально-виховний процес є єдиною системою, вирішення проблеми її модернізації засноване на комплексному підході, що не розбиваючи зазначену систему на окремі компоненти за умови широкого впровадження інноваційних технологій. Основна цільова установка фізкультурного освіти школярів забезпечується єдністю і наступністю змісту, визначається конкретними критеріями ефективності навчально-виховного процесу. Очевидно, що мета фізкультурної освіти повинна виражатися також в досягненні певного рівня фізкультурно-спортивної активності учнів. Однак в даний час традиційна система фізичного виховання багато в чому є недостатньою і вичерпує свої виховні потенціали. У зв'язку з цим є реальна необхідність ефективної практичної реалізації досвіду існуючої теоретичної бази фізичного виховання і розробка нових педагогічних технологій активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку.

Недостатність рівня фізкультурно-спортивної та педагогічної компетентності батьків в контексті організації та змісту спільної з дітьми фізкультурно-спортивної діяльності є гальмуючим фактором процесу

підвищення рівня фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку. У той же час активізація педагогічної взаємодії школи та сім'ї є ефективним способом допомогти учням бути здоровими і працездатними, зміцнити фізичне здоров'я і формувати цінності здорового способу життя.

Більшість вчених (Т. Бонкало, Т.Н. Доронова, В.Н. Дружинін, О.Л. Зверєва, Л.І. Лубишева і ін.) і практичних працівників (Є. Бистрицька, У.Т. Воробйова, Т. К. Кім, Г.Д. Киримов, І.М. Марковська та ін.) високо оцінюють роль дорослих у формуванні у дітей і молоді цінності здорового способу життя, і, в першу чергу, батьків в контексті організації активної різноманітної діяльності молодших школярів, їх фізичного, психічного і соціального розвитку. Разом з тим аналіз науково-методичної літератури (Л.А. Байкова, Н.І. Дворкіна, В.І. Усаков і ін.), А також нормативних документів, що регламентують організаційно-змістовні і процесуальні аспекти фізичного виховання дітей, свідчить про недостатнє науково-методичному забезпеченні педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні молодших школярів, в недостатній розробленості нових педагогічних технологій, заснованих на ідеї інтенсифікації та активізації спільної діяльності педагогів школи з батьками в виховно-спортивної діяльності, в творчому використанні потенціалу та досвіду сімейного виховання в оздоровленні дітей і у формуванні цінності здорового способу життя. Тим часом технологія активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї є ефективним засобом реалізації досягнень науки і емпіричного матеріалу в сфері фізичного виховання дітей та дозволу багатьох сімейних проблем. Таким чином, у наявності протиріччя між потребою сучасної системи освіти в інтеграції і раціональне використання соціально-виховного потенціалу з метою успішного фізичного виховання дітей та назрілою необхідністю розробки науково обґрунтованих інноваційних технологій активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні і підвищенні рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості молодших школярів. Виходячи з цього протиріччя, ми визначили проблему дослідження: яка технологія активізації

педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку?

Мета дослідження: розробити інноваційну технологію активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку і обґрунтувати її ефективність.

Об'єкт дослідження: педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку.

Предмет дослідження: технологія педагогічної взаємодії сім'ї і школи, заснована на інноваційному підході.

В основу **гіпотези дослідження** була покладена ідея, згідно з якою активізація педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку буде ефективною, якщо: - теоретично обґрунтована інноваційна технологія, процесуально змістовним компонентом якої є авторська програма

«Педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей»;

- розроблено показники активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні молодших школярів, що дозволяють здійснити оцінку її рівня за допомогою систематичного моніторингу;

- інноваційна технологія реалізується за такими основними напрямками спільної діяльності педагогів і батьків: актуалізація додаткових активних інноваційних форм і методів взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей; інтеграція і диссеминація шкільного педагогічного і сімейного виховного потенціалу як фактора активізації спільної діяльності школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку; методичний супровід інноваційної педагогічної діяльності педагогів і батьків у фізичному вихованні дітей; розвиток у батьків і учнів молодших класів педагогічної рефлексії.

Відповідно до поставленої мети, висунутої гіпотезою і проблемою дослідження визначені наступні **завдання**:

1. Розкрити теоретичні основи активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку.

2. Визначити сутність і зміст активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей, виявити її основні показники і рівні.

3. Розробити інноваційну технологію (алгоритм дій або педагогічний інструментарій) активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку, процесуально-змістовним компонентом якої є авторська програма «Педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей».

4. Теоретично обґрунтувати, апробувати та довести ефективність інноваційної технології активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку.

Для вирішення завдань і перевірки висунутої гіпотези було використано комплекс **методів дослідження**:

- загальнонаукові (теоретичний аналіз педагогічної та методичної літератури з досліджуваної проблеми; аналіз шкільної документації та медичних карт учнів; синтез, конкретизація, узагальнення, систематизація, моделювання, вивчення і диссеминація передового педагогічного (шкільного і сімейного) досвіду фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку;

- експериментальні (педагогічне спостереження, бесіда, опитування, анкетування батьків і дітей, тестування, педагогічний експеримент, метод експертних оцінок, методи математичної статистики). Методологічну основу дослідження становлять сучасні наукові уявлення про розвиток особистості в онтогенезі (Л.С. Виготський, Б.Г. Ананьєв і ін.), Про людину як про біологічному і соціальному істоту (Д. І. Фельдштейн та ін.); а також наукові положення та ідеї вітчизняних учених щодо вдосконалення фізичного виховання (П.Ф. Лесгафт, М.Я. Віленський, З.М. Кузнецова, С.Д. Неверкович і ін.); теорія взаємодії суб'єктів в освітньому процесі (Л.В. Золина, І. О. Зимня, В.І. Курей батів, Г.Н. Серіков, В.А. Слободчиков та ін.); вікові особливості дітей молодшого шкільного віку (Л. І. Божович, В. В. Давидов,

Ж. Піаже, С.Л. Рубінштейн, А.Г. Асмолов, Р. Бернс, В.П. Зінченко, Л.Ю. Сироткін, Б.Д. Ельконін, М.Г. Харитонов та ін.), концептуальні положення про підготовці педагога в галузі фізичної культури і спорту (В.К. Бальсевич, Н.В. Кузьміна, З.М. Кузнєцова, Л. І. Лубишева, А.П. Матвєєв, А.І. Пьян- зін, С.Д. Неверкович, Ж.К. Холодов і ін.).

Теоретичну основу дослідження склали сучасні концепції, теорії і методики фізичного виховання (В. Бальсевич, Л.П. Матвєєв, Ю.Ф. Курамшин); формування фізичної культури особистості і збереження здорового способу життя (Н.М. Амосов, І.І. Брехман, В.К. Бальсевич, М.Я. Віленський, Г.Л. Драндров, Г.К. Зайцев, Н.Т. Лебедєва, Л.І. Лубишева, С.Д. Поляков, Н.І. Прокопенко, М.М. Нікітіна та ін.); дослідження про проблеми розробки та використання інноваційних здоров'язберігаючих технологій в освіті (Н.С.Белобородова, Е.В. Бистрицька, С.В. Доброжінській, М.М. Полевщіков, Л.І. Лубишева, В.А. Шукаєва і ін.).

Основні етапи дослідження. Дослідження проводилося в три етапи протягом 2018-2019 рр.

На першому етапі (пошуково-теоретичному) (2018) визначалися теоретичні і методичні основи дослідження, вивчалася і аналізувалася спеціальна науково-методична та психолого-педагогічна література, розроблялася інноваційна технологія активізації педагогічної взаємодії сім'ї і школи, розроблявся науковий апарат (визначалися цілі, завдання, методи), формулювалася робоча гіпотеза, логіка організації дослідження.

На другому етапі (експериментальному) (2018-2019) відповідно до програми проведено констатуючий і формуючий педагогічний експеримент. За допомогою методичного інструментарію було проведено дослідження фізичного стану молодших школярів НВК № 13 м. Кам'янця-Подільського у віці 7-10 років: вивчено ставлення батьків до навчального предмету «Фізична культура». Проведено анкетування батьків, опитування, бесіда зі школярами. Розроблялася і реалізовувалася комплексна програма «Педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей».

На третьому етапі (заключному-узагальнюючому) (2019) проходило теоретичне осмислення і здійснювався аналіз результатів експериментального дослідження, проводилося літературне оформлення дисертації.

Наукова новизна дослідження.

1. Розкрито сутність і зміст педагогічної взаємодії школи та сім'ї з фізичного виховання молодших школярів, яке представляється нами як спеціально організована (вибудувана) система впливів, зв'язків, відносин, узгоджених дій педагогів і батьків, спрямованих на активізацію спільної діяльності з фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку. Під активізацією педагогічної взаємодії школи та сім'ї ми розуміємо процес, що сприяє: 1) вироблення педагогічної позиції і об'єднанню інтересу педагогів і батьків для вирішення спільних питань і завдань фізичного виховання на основі інтеграції фізичної та розвиваючої діяльності та формування цінності здорового способу життя у батьків і дітей; 2) творчого втілення теоретичних знань і умінь в практику фізичного виховання, виробленні мотиваційної потреби до продукування принципово нових форм, методів і засобів фізичного виховання; 3) розвитку здатності педагогів і батьків до свідомого і узгодженим регулювання процесу фізичного виховання дітей, внесення своєчасної корекції в виховний процес на основі педагогічної рефлексії.

2. Визначено показники активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні молодших школярів: позиційні як здатність до реалізації цінності здорового способу життя в заданому просторі виховної діяльності, усвідомлення і становлення творчої професійної позиції вчителів та батьків (позиційне співтовариство - об'єднання педагогів і батьків для вирішення спільних питань і завдань фізичного виховання дітей, які втілюють теоретичні знання в практику виховання), креативність як здатність і готовність до продукування принципово нових виховних ідей педагогів і батьків, пошук нових форм і методів фізичного виховання і рефлексивність як здатність педагогів і батьків до свідомого регулювання і контролю

процесу фізичного виховання дітей, вміння внести своєчасну корекцію в виховний процес на основі самоосмислення, самосвідомості і взаємодії і узгодженості дій, вміння вибирати інноваційні форми і методи фізичного виховання дітей.

3. Розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально доведено ефективність інноваційної технології активізації педагогічної взаємодії сім'ї і школи у фізичному вихованні молодших школярів, процесуально-змістовним компонентом якої є авторська програма «Педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей».

Теоретична значимість. Результати та висновки даного дослідження вносять певний вклад в загальну педагогіку, доповнюють положення з теорії та методики фізичного виховання молодших школярів, розкривають особливості педагогічного процесу в умовах реалізації сімейного та шкільного потенціалу фізичного виховання. У ньому розроблена інноваційна технологія активізації педагогічної взаємодії сім'ї і школи, визначено сучасні форми, методи і засоби фізичного виховання, які дозволили інтегрувати спільні зусилля сім'ї та школи у формуванні у батьків і дітей цінності здорового способу життя, зміцнення здоров'я та підвищення рівня фізичного розвитку і фізичних здібностей молодших школярів.

Практична значимість отриманих результатів дослідження.

Розроблена і науково обґрунтована інноваційна технологія активізації педагогічної взаємодії сім'ї і школи, процесуально-змістовним компонентом якої є авторська програма «Педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей», дозволяє підвищити рівень педагогічної культури батьків, сприяє вдосконаленню педагогічного процесу, вона може бути використана в загальноосвітніх школах Російської Федерації як фактор активізації спільної діяльності педагогів батьків у фізичному вихованні дітей і формуванні цінності здорового стилю сімейного життя, залучення до систематичних занять фізичною культурою.

Апробація результатів дослідження. Основні результати кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра обговорювались на звітній науковій конференції студентів, магістрантів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський 25 квітня 2019 року).

Публікації. Результати дослідження за темою кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра висвітлені в одній науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи магістра. Роботу викладено на 116 сторінках, з яких 80 основного тексту, що містить 8 таблиць і 13 рисунків. Дипломна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, практичних рекомендацій та зі списку 62 використаних літературних джерел.

ВИСНОВКИ

Теоретичний аналіз проблеми дослідження та результати експериментальної роботи підтвердили висунуту гіпотезу і дозволили зробити наступні висновки:

1. Педагогічна взаємодія школи і сім'ї розуміється нами як спеціально організована (вибудувана) система впливів, зв'язків, відносин, узгоджених дій педагогів і батьків, спрямованих на активізацію спільної діяльності в процесі фізичного виховання молодших школярів. Під активізацією педагогічної взаємодії школи та сім'ї ми розуміємо процес, що сприяє: 1) вироблення педагогічної позиції і об'єднання інтересу педагогів і батьків для вирішення спільних питань і завдань фізичного виховання на основі інтеграції фізичної, пізнавальної, розвиваючої діяльності по формуванню у педагогів, батьків і дітей цінності здорового способу життя; 2) творчого втілення теоретичних знань і практичних умінь у практику фізичного виховання, виробленні мотиваційної потреби до продукування принципово нових форм, методів і засобів фізичного виховання; 3) розвитку здатності педагогів і батьків до свідомого і узгодженим регулювання процесу фізичного виховання дітей, внесення своєчасної корекції в виховний процес на основі педагогічної рефлексії.

2. При визначенні показників рівня активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї спільну педагогічну діяльність вчителів і батьків ми розглядали як: 1) мистецтво вироблення у педагогів і батьків власної педагогічної позиції щодо стимулювання і створення умов для саморозвитку, самовиховання, самоосвіти учнів; 2) етичний аспект педагогічної творчості, тісно пов'язаний з мотиваційним; 3) орієнтацію на спільне досягнення успіху в загальному фізичному розвитку дітей.

3. Інноваційна технологія активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку є системну сукупність і покрокове дію (алгоритм) організації педагогічної взаємодії педагогів і батьків в практиці фізичного виховання дітей в сімейних умовах.

Вона передбачає реалізацію основних напрямків діяльності спільної роботи з батьками: актуалізація додаткових активних інноваційних форм і методів взаємодії та спільної діяльності школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей; інтеграція і диссеминація шкільного педагогічного і сімейного виховного потенціалу як фактора активізації спільної діяльності школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку; методичний супровід інноваційної педагогічної діяльності педагогів і батьків у фізичному вихованні дітей; розвиток у батьків і учнів молодших класів педагогічної рефлексії. Її ведучими функціями є:

- інтенсивний розвиток взаємодії і спільної діяльності педагогів і батьків у фізичному вихованні молодших школярів;
- орієнтація на вироблення власної позиції батьків по відношенню до проблем фізичного здоров'я дітей, формування у батьків і дітей інноваційного мислення і орієнтації на цінності ЗСЖ;
- активна участь педагогів і батьків у фізичному вихованні, прояв батьками творчого ставлення і ініціативи в фізичному вихованні та розвитку дітей;
- комплексне використання інноваційних форм, методів і засобів, що сприяють активізації педагогічної взаємодії педагогів і батьків у фізичному вихованні молодших школярів.

Результати дослідження показали, що інноваційна технологія, процесуально-змістовним компонентом якої є авторська програма «Педагогічна взаємодія школи і сім'ї в фізичному вихованні дітей»), є засобом активізації та ефективності взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку.

4. Оцінка активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні молодших школярів в умовах спільної діяльності визначалася наступними показниками: позиційні як готовність і здатність вчителів і батьків змінювати свою спільну діяльність з фізичного виховання учнів, освоюючи нововведення і стаючи співтворцями і співорганізаторами нової

виховної практики, здатність до реалізації цінності здорового способу життя в заданому просторі виховної діяльності, усвідомлення і становлення творчої професійної позиції вчителів та батьків (позиційне співтовариство - об'єднання педагогів і батьків для вирішення спільних питань і завдань фізичного виховання дітей, які втілюють теоретичні знання в практику виховання); креативність як здатність і готовність до продукування принципово нових виховних ідей педагогів і батьків, пошук нових форм і методів фізичного виховання і рефлексивність як здатність педагогів і батьків до свідомого регулювання і контролю процесу фізичного виховання дітей, вміння внести своєчасну корекцію в виховний процес на основі самоосмислення, самосвідомості і взаємодії і узгодженості виховних дій, вміння вибирати інноваційні форми і методи фізичного виховання дітей.

Впровадження інноваційної технології активізації взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку, проведене на основі комплексної програми «Педагогічна взаємодія сім'ї і школи у фізичному вихованні дітей», де активно використовувалися різноманітні інноваційні форми, методи і засоби фізичного виховання, переконливо показала вироблення позиційної активності батьків, усвідомлення ними цінності здорового способу життя, творчого ставлення до фізичного розвитку дітей. Цьому сприяв вибір нових форм спілкування і проведення дозвілля, участі у фізкультурно-виховному процесі, що призвело до поліпшення стану здоров'я, фізичного розвитку, фізичних здібностей і підвищення рухової активності в режимі дня.

Аналіз отриманих в ході моніторингу даних дозволяє зробити висновок про те, що в результаті апробації розробленої нами програми рівень показників активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї (позиційні, креативність і рефлексивність) в експериментальній групі підвищився, що підтверджується поліпшенням показників фізичного розвитку і фізичних здібностей експериментальної групи, а також підтверджує висунуту нами гіпотезу і дозволяє зробити висновок про досягнення мети дослідження.

Виконане нами дослідження проблеми активізації педагогічної взаємодії школи та сім'ї в фізичному вихованні молодших школярів вносить певний внесок у педагогічну науку і відкриває нові можливості фізичного виховання підростаючого покоління в умовах інноваційних процесів в соціальній сфері. Разом з тим дослідження висуває нові проблемні області і перспективи дослідження, які стосуються активізації спільної діяльності установ додаткової освіти в фізичному вихованні дітей різних вікових груп на основі формування у педагогів, тренерів та батьківського корпусу корпоративної культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Абрамова Г. С.* Возрастная психология : учебное пособие для студ. вузов. 4-е изд., стереотип. М.: Академия, 1999. 672 с.
2. *Азаров Ю. П.* Семейная педагогіка.; СПб. : Питер, 2011. 394 с.
3. *Амосов Н. М.* Алгоритм здоровья. М. : АСТ ; Донецк : Сталкер, 2005. 219 с.
4. *Амосов Н. М.* Энциклопедия Амосова. М. : АСТ ; Донецк : Сталкер, 2003. 461 с.
5. *Андреева Т. В.* Психология семьи : учебное пособие. СПб. : Речь, 2010. 384 с.
6. *Арнаутова Е. П.* Общение с родителями: зачем? Как?. М. : ВЛАДОС, 2003. 43 с.
7. *Арнаутова Е. П.* Педагог и семья. М. : Карапуз, 2001. 264 с.
8. *Арнаутова, Е. П.* Планируем работу с семьей. Управление дошкольным образовательным учреждением. 2002. № 4. С. 10-18.
9. *Асмолов А. Г.* Психология личности. Культурно-историческое понимание развития человека : учеб. для вузов по спец. «Психология». 3-е изд., испр. и доп. : Академия : Смысл, 2007. 526 с.
10. *Асмолов А. Г.* Воспитание и обучение детей младшего возраста. Современное дошкольное образование. Теория и практика. 2013. № 1. С. 8-32.
11. *Баева Т.Е.* Применение статистических методов в педагогическом исследовании : учеб.-метод. пособие для студентов и аспирантов ин-та физ. Культуры. СПб. : НИИХ, 2001. 81 с.
12. *Байкова Л. А.* Исследование социального здоровья детей и учащейся молодежи: теоретико-методологические основы. Педагогическое образование и наука. 2006. № 3. С. 59-63.
13. *Баландин, В. А.* Научно-технологические основы обновления процесса физического воспитания в начальной школе : автореф. дис. ... д-

ра пед. наук : 13.00.04. Краснодар, 2001. 48 с.

14. *Бальсевич, В. К.* Онтокинезиология человека. М. : Теория и практика физической культуры, 2000. 274 с.

15. *Бальсевич, В. К.* Физическое воспитание ребенка в семье. Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. 1997. № 3. С. 50.

16. *Бальсевич, В. К.* Организация непрерывного контроля за двигательными функциями организма спортсмена. Теория и практика физической культуры. 2004. № 5. С. 32-34.

17. *Белобородова Н.С.* Особенности организации экологической практики на факультетах дошкольной педагогики. Бирск.: Изд-во Бирск. гос. соц-пед. академии, 2006. 120 с.

18. *Богомолов, В. Д.* Тестирование детей. Ростов н/Д. : Феникс, 2005. 352 с.

19. *Богуславский, М. В.* Генезис гуманистической парадигмы образования в отечественной педагогике начала XX вв. Педагогика. 2000. № 4. С. 11-17.

20. *Бонкало, Т. И.* Об инновационном методологическом подходе к физкультурно-оздоровительной и спортивно-массовой работе с семьями. Актуальные вопросы физической культуры и спорта. Краснодар, 2003. Т. 6. С. 247-252

21. *Бонкало, Т. И.* Укрепление семейных взаимоотношений средствами физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04, 2004. 24 с.

22. *Брехман, И. И.* Валеология наука о здоровье. Изд. 2-е. М. : Физкультура и спорт, 1990. 208 с.

23. *Брушлинский, А. В.* Психология субъекта. М. : Институт психологии РАН ; СПб. : Алетейя, 2002. 272 с.

24. *Брызгунов, И. П.* О пользе физической активности. Здоровье детей.

2004. № 3. С. 10-12.

25. Булич, Э. От понимания сущности здоровья к его диагностике и целенаправленной стимуляции. Валеология. 2004. № 1. С. 4-12.

26. Быстрицкая, Е. В. Конфликты школьников и семейного физического воспитания в начальной школе. Физическая культура в школе. 2011. № 5. С. 23-26.

27. Быстрицкая, Е. В. Взаимодействие учителя и родителей учащихся : [физическое воспитание]. Физическая культура в школе. 2010. № 3. С. 59-62.

28. Веракса, Н. Е. Воспитание и обучение детей младшего возраста. Современное дошкольное образование. Теория и практика. 2013. № 1. С. 8-32.

29. Виленский, М. Я. Физическая культура и здоровый образ жизни студента. М. : Гардарика, 2007. 218 с.

30. Виленский, М. Я. Методологический анализ общего и особенного в понятиях «здоровый образ жизни» и «здоровый стиль жизни»: вопросы теории [Текст]. Теория и практика физической культуры. 2004. № 11. С. 2-7.

31. Виленский, М. Я. Педагогическая наука и европейское культурно- образовательное пространство. Педагогическое образование и наука. 2006. №4. С. 75-76.

32. Вместе с семьей : пособие по взаимодействию дошк. образоват. учреждений и родителей / Т. Н. Доронова и др. – 2-е изд. – М. : Просвещение, 2006. – 191 с.

33. Воробьева, У. Т. Семья – ребенок – педагог: результативное взаимодействие / У. Т. Воробьева // Бюллетень программно-методических материалов для учреждений дополнительного образования детей. – 2003. – № 3. – С. 21.

34. *Вульфович, А. С.* Подготовка будущих учителей к воспитанию у учащихся направленности на здоровый образ жизни : (на материале образовательного процесса в лицее педагогического профиля) : автореф. дис.

... канд. пед. наук : 13.00.01 / А. С. Вульфович. – Волгоград, 2002. – 28 с.

35. *Выготский, Л. С.* Педагогическая психология / Л. С. Выготский ; под ред. В. В. Давыдова. – М. : Педагогика, 1991. – 480 с.

36. *Гаджиев, Р. Д.* Взаимодействие семьи и школы в формировании здорового образа жизни у младших школьников : дис. ... канд. пед. наук :

13.00.01 / Р. Д. Гаджиев. – Махачкала, 2007. – 212 с.

37. *Гаджиев, Р. Д.* Совместная работа учителей начальных классов, семьи и медицинских работников по формированию здорового потенциала младшего школьника / Р. Д. Гаджиев // Научное обозрение : сб. ст. Ассоциации молодых ученых Дагестана. – Махачкала, 2006. – Вып. 28. – С. 27–36.

38. *Голубева, Г. Н.* Содержание физкультурно-оздоровительных технологий формирования активного двигательного режима ребенка до 6 лет / Г. Н. Голубева // Теория и практика физической культуры. – 2009. – № 11. – С. 52–54.

39. *Грюнвальд, Б. Б.* Консультирование семьи / Б. Б. Грюнвальд, Г. В. Макаби. – М. : Форум, 2004. – 258 с.

40. *Давыдов, В. В.* Лекции по педагогической психологии : учеб. пособие [для вузов по пед. спец.] / В. В. Давыдов. – М. : Академия, 2006. – 224 с.

41. *Дворкина, Н. И.* Физическое воспитание детей 5–6 лет на основе подвижных игр, дифференцированных по преимущественному развитию физических качеств : метод. пособие / Н. И. Дворкина, Л. И. Лубышева. – М. : Советский спорт, 2007. – 80 с.

42. *Демидова, Е. В.* Педагогическая система направленного

становления личности детей 10 лет средствами физической культуры в условиях прогимназии : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Е. В. Демидова. – Краснодар, 2004. – 45 с.

43. *Демидова, Е. В.* Физкультурно–оздоровительная работа в условиях прогимназии / Е. В. Демидова. – Краснодар : Краснодарские известия, 2004. – 154 с.

44. *Должиков, И. И.* Физическая культура 3 класс: Пособие для учителя. М.: Айрис-пресс, 2003. – 144 с. – (Поурочные планы).

45. *Должиков, И. И.* Личная карточка ученика: учет результатов физической подготовки школьников / И. И. Должиков // Физическая культура в школе. – 2004. – № 2.– С. 32–33.

46. *Доронова, Т. Н.* Из детства в отрочество: программа для родителей и воспитателей по формированию здоровья и развития детей 4–7 лет / Т. Н. Доронова. – М. : Просвещение, 2002. – 67 с.

47. *Драндров, Г. Л.* Формирование мотивации к занятиям физической культурой у взрослого населения / Г. Л. Драндров, В. А. Бурцев, М. Н. Кудяшев // Вестник Чувашского государственного педагогического университета имени И. Я. Яковлева. – 2013. – № 1–2.– С. 50–56.

48. *Дружинин, В. Н.* Психология семьи / В. Н. Дружинин – 3-е изд. – СПб. : Питер, 2006. – 176 с.

49. *Зайцев, А. А.* Физическое воспитание школьников : учеб. пособие / А. А.Зайцев и др. – Калининград : Калинингр. ун-т, 1997. – 71 с.

50. *Зак, А. З.* Различия в мыслительной деятельности младших школьников / А. З. Зак. – М. : Моск. психол.-соц. ин-т ; Воронеж : МОДЭК, 2000. – 191 с.

51. *Закон Российской Федерации "Об образовании"* : [действующая ред. с изм. и доп.]. – 2-е изд. – М. : АСТ : Астрель, 2002. – 76 с.

52. *Закон Российской Федерации «Об образовании»* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?base=>

LAW;n=140174;req=doc

53. *Зверева, О. Л.* Семейная педагогика и домашнее воспитание / О. Л. Зверева, А. Н. Ганичева. – М. : Сфера, 2000. – 288 с.

54. *Зверева, О. Л.* Школа родителей / О. Зверева // Дошкольное воспитание. – 2006. – № 9. – С. 70.

55. *Зверева, О. Л.* Общение педагога с родителями в ДОУ : методический аспект / О. Л. Зверева, Т. В. Кротова. – М. : Творч. центр "Сфера", 2007. – 80 с.

56. *Зинченко, В. П.* Человек развивающийся : очерки рос. психологии : [учеб. для вузов] / В. П. Зинченко, Е. Б. Моргунов. – М. : Тривола, 1994. – 301 с.

57. *Золина Л.В.* Уроки музыки с применением информационных технологий. 1– 8 классы. Методическое пособие с электронным приложением. М. : Глобус, 2008. – 176с.

58. *Зоткин, А. О.* Разработка инновационных учебно-методических комплектов и профессиональное развитие школьного педагога /А. О. Зоткин

// Подходы к созданию современных учебно-методических комплектов и пособий : сб. статей / отв. ред. А. О. Зоткин, И. Г. Маркидонова. – Томск : ОГУ РЦРО, 2006. – С. 7–13.

59. *Карпов, А. В.* Рефлексивность как психическое свойство и методика ее диагностики / А. В. Карпов // Психологический журнал. – 2003. – Т. 24. – № 5. – С. 45–57.

60. *Ким, Т. К.* О методологических предпосылках к разработке концепции физического воспитания в системе «Семья – школа» и ее целевых установках / Т. К. Ким // Преподаватель XXI века. – 2009. – С. 37–48.

61. *Ким, Т. М.* Исходные предпосылки реализации специфических

функций физической культуры в условиях семейного быта / Т. М. Ким // Теория и практика физической культуры. – 2009. – № 9. – С. 58–62.

62. *Киримов, Г. Д.* Младший школьный возраст в социально-педагогическом процессе формирования здорового образа жизни / Г. Д. Киримов, А. В. Шукаева // Труды Смоленского ГИФК ; под общ. ред. С. А. Кореневского. – Смоленск, 2000. – С. 386–389.

63. *Коджаспирова, Г. М.* Педагогика в таблицах и схемах / Г. М. Коджаспирова. – М. : Альфа, 1993. – 93 с.

64. *Коджаспирова, Г. М.* Педагогический словарь : для студентов высш. и сред. пед. учеб. завед. / Г. М. Коджаспирова, А. Ю. Коджаспиров. – 2-е изд., стер. – М. : Академия, 2005. – 175 с.

65. *Конституция РФ* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.garant.ru/doc/constitution/>

66. *Кравцов, Г. Г.* Личность формируется в семье / Г. Г. Кравцов // Дошкольное воспитание. – 2001. – № 2. – С. 33–36.

67. *Кузнецова, З. М.* Народные подвижные игры как средство реализации социальных функций физической культуры : учеб. пособие / З. М. Кузнецова, М. Н. Савосина, Н. Х. Гжемская. – Набережные Челны : РИО КамГИФК, 2006. – 159 с.

68. *Кузнецова, И. В.* Психолого-педагогические основания реализации здоровьесберегающих технологий в образовательных учреждениях : дис. ... д-ра психол. наук / И. В. Кузнецова. – М., 2003. – 415 с.

69. *Методы системного педагогического исследования* / Н. В. Кузьмина. – Л. : Знание, 1980. – 168 с.

70. *Кулик, Л. А.* Семейное воспитание / Л. А. Кулик, Н. И. Берестов. – М. : Просвещение, 1990. – 218 с.

71. *Куликова, Т. А.* Семейная педагогика и домашнее воспитание : [учеб. для высш. пед. учеб. заведений по спец. : 030900 – дошк.

педагогика и психология, 031100 – педагогика и методика дошк. образования] / Т. А. Куликова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Academia, 2000. – 232 с.

72. *Курамшин, Ю.Ф.* Теория и методика физической культуры: Учебник под ред. Ю.Ф. Курамшина – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Советский спорт, 2007 (гл. 3-13, 21-26).

73. *Курбатов, В.И.* Коммуникативный дискурс (понимание, интерпретация, смысловые границы коммуникативного взаимодействия) // Социально-гуманитарные знания. – 2005. – № 4. – С. 294–301.

74. *Лебедева, Н. Т.* Медицинские аспекты формирования здоровья подрастающего поколения в Республике Беларусь [Текст] / Н. Т. Лебедева // Здоровоохранение. – 2001. – № 1. – С. 22–24.

75. *Лебедева, Н. Т.* Реформирование школьного образования и здоровье учащихся [Текст] / Н. Т. Лебедева // Вопросы организации и информатизации здравоохранения. – 1998. – № 6. – С. 3–8.

76. *Лекманов, А.* Вести с VIII Конгресса педиатров / А. Лекманов // Здоровье детей. – 2003. – № 9. – С. 2–3.

77. *Лекманов, А.* Здоровье и образование в XXI веке / А. Лекманов // Здоровье детей. – 2003. – № 14. – С. 2–3.

78. *Лекманов, А.* Итоги диспансеризации / А. Лекманов. // Здоровье детей. – 2003. – № 13. – С. 20–21.

79. *Лекманов, А.* Теряется ли здоровье в школе? / А. Лекманов // Здоровье детей. – 2003. – № 11. – С. 2–3.

80. *Лесгафт, П. Ф.* Собрание педагогических сочинений / П. Ф. Лесгафт ; отв. ред. Г. Г. Шахвердов и др. – М. : Физкультура и спорт, 1951–1956.

81. *Лих, С. А.* Формирование эмоционально-волевой готовности детей к обучению в школе средствами физического воспитания : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / С. А. Лих. – Краснодар, 2000. – 24 с.

82. *Лубышева, Л. И.* Взаимодействие семьи и школы в формировании здорового стиля жизни детей младшего школьного возраста: исследование / Л. И. Лубышева, А. В. Шукаева // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2007. – № 3. – С. 2–6.

83. *Лубышева, Л. И.* Концепция физкультурного образования: методология развития и технология реализации / Л. И. Лубышева // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 1996. – № 1. – С. 11–17.

84. *Лубышева, Л. И.* Современный ценностный потенциал физической культуры и спорта и пути его освоения обществом и личностью / Л. И. Лубышева // Теория и практика физической культуры. – 1997. – № 6. – С. 10–13.

85. *Лубышева, Л. И.* Социальная роль спорта в развитии общества и социализации личности / Л. И. Лубышева // Теория и практика физической культуры. – 2001. – № 4. – С. 11–16.

86. *Лубышева, Л. И.* Социология физической культуры и спорта / Л. И. Лубышева. – М. : Академия, 2001. – 240 с.

87. *Лубышева, Л. И.* Взаимодействие семьи и школы в формировании здорового стиля жизни детей младшего школьного возраста : исследование / Л. И. Лубышева, А. В. Шукаева // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2007. – № 3. – С. 2–6.

88. *Лукина, Т. Н.* Семейный физкультурно-оздоровительный клуб в школе / Т. Н. Лукина, А. В. Шукаева // Начальная школа: плюс до и после. – 2009. – № 2. – С. 9–12

89. *Лютова, Е. К.* Тренинг эффективного взаимодействия с детьми / Е. К. Лютова, Г. Б. Моница. – СПб. : Речь, 2003. – 189 с.

90. *Лях В. И.* Комплексная программа физического воспитания учащихся 1–11 классов // В. И. Лях, А. А. Зданевич. – М. : Просвещение, 2008. – 128 с.

91. *Макаревич, Е. В.* Организационно-педагогические условия

формирования у школьников потребности в здоровом образе жизни : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Е. В. Макаревич. – М., 2000. – 169 с.

92. *Маленков, А. Г.* Формирование здорового образа жизни / А. Г. Маленков // Родительское собрание. – 2001. – № 2. – С. 34–42.

93. *Малютина, М. В.* Формирование культуры здорового образа жизни подростков в учреждении дополнительного образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / М. В. Малютина. – Магнитогорск, 2005. – 176 с.

94. *Манжей, И. В.* Средо-ориентированный подход в физическом воспитании / И. В. Манжей. – Тюмень : Тюмен. гос. ун-т, 2005. – 207 с.

95. *Маркина, Т. А.* Ретроспективный анализ проблемы социальной адаптации младших школьников в процессе физического воспитания / Т. А. Маркина // Теория и практика физической культуры. – 2004. – № 9. – С. 53–56.

96. *Марковская, И. М.* Тренинг взаимодействия родителей с детьми / И. М. Марковская. – СПб. : Речь, 2005. – 150 с.

97. *Матвеев, А. П.* Концепция содержания общего среднего образования в сфере физической культуры в 12-летней школе / А. П. Матвеев // Физическая культура в школе. – 2000. – № 3. – С. 23–24.

98. *Михалев, В.* Планирование физкультурного образования учащихся в общеобразовательной школе / В. Михалев. – Омск : СибГАФК, 2004. – 42 с.

99. *Моор, Т. В.* Роль личности учителя физической культуры в приобщении учащихся начальных классов к занятиям физической культурой и спортом / Т. В. Моор, В. П. Каргаполов // Проблемы физической культуры, спорта и здоровья на Дальнем Востоке : сб. науч. тр. – Хабаровск : Изд-во ХГПУ, 2001. – Вып. 3. – С. 93–96.

100. *Неверкович, С. Д.* Педагогика физической культуры и спорта / С. Д. Неверкович. – М. : Физическая культура и спорт, 2010. – 336 с.

101. *Никитина, Н. Н.* Как сделать общественные ценности достоянием личности? Приемы активизации нравственного развития личности / Н. Н. Никитина // *Классный руководитель*. – 2004. – №4. – С. 13–18 ; 49–70.

102. *Никитина, Н. Н.* Организация общения во временном детском коллективе : методические рекомендации / Н. Н. Никитина. – Ульяновск : УлГПУ им. И. Н. Ульянова, 1995. – 29 с.

103. *Никитина, Н. Н.* Социально-педагогические основы ценностного самоопределения в ранней юности : методическое пособие / Н. Н. Никитина, В. Г. Балашова, Н. М. Новичкова. – Ульяновск : УлГПУ, 2006. – 273 с.

104. *Никитина, Н. Н.* Основы профессионально-педагогической деятельности / Н. Н. Никитина, О. М. Железнякова, М. А. Петухов. – М. : Мастерство, 2002. – 288 с.

105. *Никитина, Н. Н.* Введение в педагогическую деятельность: теория и практика/ Н. Н. Никитина, Н. В. Кислинская. – М. : Академия, 2004. – 224 с.

106. *Новик, Г. В.* Оздоровительные занятия для учащихся младшего школьного возраста с учетом особенностей физического развития : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Г. В. Новик. – М., 1997. – 21 с.

107. *Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студентов пед. вузов и системы повыш. квалификации пед. кадров / Е. С. Полат и др. – М. : Академия, 2001. – 272 с.*

108. *Нормативно-правовые документы образовательной области*

«Физическая культура» [Электронный ресурс]. –

Режим доступа

:http://ipkps.bsu.edu.ru//source/metod_sluzva/sport/09/sborn_v3.pdf

109. *Образование и здоровье: Основные наработки к ведомственной*

целевой программе : письмо Министерства образования РФ от 28 марта 2002 г., № 13–51–69/13 // Вестник образования. – 2002. – № 12. – С. 57–71.

110. *Овчарова, Р. В.* Психологическое сопровождение родительства / Р. В. Овчарова. – М. : Изд-во института психотерапии, 2003. – 240 с.

111. *Овчарова, Р. В.* Справочная книга социального педагога / Р. В. Овчарова. – М. : Сфера, 2001. – 165 с.

112. *Определение физической подготовленности школьников* / под ред. Б. В. Сермеева. – М. : Педагогика, 1993. – 104 с.

113. *Пиаже, Ж.* Психология ребенка / Ж. Пиаже, Б. Инхельдер ; [пер. с фр. И. Бондарь, А. Голованова] ; науч. ред. пер. на рус. яз. С. Л. Соловьева. – 18-е изд. – СПб. : Питер, 2003. – 159 с.

114. *Пиаже, Ж.* Психология интеллекта : [перевод] / Ж. Пиаже. – СПб. : Питер, 2004. – 192 с.

115. *Подласый, И. П.* Педагогика : новый курс : учеб. для вузов по пед. спец. : в 2 кн. Кн. 1. Общие основы процесса обучения / И. П. Подласый. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 574 с.

116. *Поднебесная, Э. И.* Педагогические аспекты формирования социального здоровья подростков : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Э. И. Поднебесная. – Рязань, 2010. – 24 с.

117. *Полевщиков, М. М.* Система динамических параметров и ее применение в процессе спортивного совершенствования (на примере легкоатлетических прыжков в длину с разбега) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / М. М. Полевщиков. – М., 1980. – 20 с.

118. *Поляков, С. Д.* Управление развитием индивидуальности личности в учебном процессе / С. Д. Поляков, А. И. Резник, Т. В. Морозова, И. Г. Егорова. – М. : Сентябрь, 1999. – 144 с.

119. *Посталюк, Н. Ю.* Педагогика сотрудничества: путь к успеху / Н. Ю. Посталюк. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1992. – 214 с.

120. *Практическая психодиагностика, методика и тесты* : учеб. пособие / сост. Д. Я. Райгородский. – Самара : БАХРАХ–М, 2005. – 436 с.
121. *Пригожин, А. И.* Нововведения: стимулы и препятствия. Социальные проблемы инноватики / А. И. Пригожин. – М. : Политиздат, 1989. – 270 с.
122. *Психологический словарь* / под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Педагогика-пресс, 1998. – 439 с.
123. *Пьянзин, А. И.* Формирование состояния соревновательной готовности квалифицированных легкоатлетов в условиях часто повторяющихся стартов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / А. И. Пьянзин. – СПб., 1997. – 167 с.
124. *Раевский, Р. Т.* Физическое воспитание как составная часть образования учащейся молодежи / Р. Т. Раевский, С. М. Канишевский, А. В. Домашенко // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 1. – С. 31–38.
125. *Развитие* здравоохранения до 2020 года [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.garant.ru/news/439496/Развитие> физической культуры и спорта в России на 2006–2015 годы [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.sport-fcp.ru/xml/t/default.xml?lang=ru>
126. *Розин, Е. Ю.* Методологические и практические аспекты семейного физического воспитания детей дошкольного возраста в условиях физкультурно-оздоровительного учреждения / Е. Ю. Розин, Э. М. Динмухаметова // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2000. – № 1. – С. 41–44.
127. *Рожков, П.А.* Развитие физической культуры и спорта – приоритетное направление социальной политики государства [Текст] / П.А.Рожков // Теория и практика физической культуры и спорта. – 2002. – № 1. – С.2–8.
128. *Российская педагогическая энциклопедия* : в 2 т. Т. 2 : М – Я /

гл. ред. В. В. Давыдов. – М. : Большая Рос. энцикл., 1999. – 670 с.

129. *Рубинштейн, С. Л.* Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн.

– СПб. : Питер, 2009. – 712 с.

130. *Савинова, С. В.* Совместная деятельность педагогов и родителей как условие воспитания ценностного отношения к здоровью у младших школьников : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / С. В. Савинова ; науч. рук. М. В. Корепанова ; Волгоград. гос. соц.-пед. ун-т. – Волгоград, 2012. – 15 с.

131. *Сатир, В.* Вы и ваша семья, руководство по личностному росту / В. Сатир. – М. : Институт Общегуманитарных Исследований – Апрель Пресс, 2007. – 288 с.

132. *Селевко, Г. К.* Социально-воспитательные технологии : учеб. пособие / Г. К. Селевко, А. Г. Селевко. – М. : Народное образование, 2002. – 176 с.

133. *Сериков Г.Н.* Образование и развитие человека / Г.Н. Сериков. – М. : Мнемозина, 2002. – 416с.

134. *Симон, Н. А.* Оптимизация двигательной активности как основное направление физического воспитания учащихся младших классов / Н. А. Симон // Физическая культура и спорт в формировании здорового образа жизни населения России : материалы Межрегион. науч.-практ. конф. / СибГУФК. – Омск : СибГУФК, 2003. – С. 79–81.

135. *Симоненко, В. Д.* Современные педагогические технологии : учеб. пособие / В. Д. Симоненко, Н. В. Фомин. – Брянск : БГПУ, 2001. – 395 с.

136. *Сироткин, Л. Ю.* Младший школьник, его развитие и воспитание / Л. Ю. Сироткин, А. Н. Хузиахметов. – Казань, 1998. – 212 с.

137. *Сластенин, В. А.* Педагогика / В. А. Сластенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов. – М. : Академия, 2003. – 576 с.

138. *Слободчиков, В. И.* Антропологический подход к решению

проблемы психологического здоровья детей / В. И. Слободчиков, А. В. Шувалов // Вопросы психологии. – 2001. – № 4. – С. 91–105.

139. *Слободчиков, В. И.* Очерки психологии образования / В. И. Слободчиков. – 2-е изд., перераб. и доп. – Биробиджан : Изд-во БГПИ, 2005. – С. 195.

140. *Смирнова, Ю. В.* Формирование у младших школьников ценностной ориентации на здоровый образ жизни : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Ю. В. Смирнова. – Челябинск, 2009. – 24 с.

141. *Советский* энциклопедический словарь : ок. 80000 ст. / гл. ред. А. М. Прохоров. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Сов. Энцикл., 1990. – 1632 с.

142. *Столяров, В. И.* Спартанские Игры и Клубы в системе образования, воспитания и организации досуга школьников (программа) / Столяров В. И. // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 1997. – № 1. – С. 9–14.

143. *Столяров, В. И.* Новые формы физкультурно-спортивной работы с учащейся молодежью / Столяров В. И., Н. В. Кудрявцева // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 1998. – № 1. – С. 21–28.

144. *Сулейманов, И. И.* Физкультурное образование учащихся: современные подходы и их соотношение / И. И. Сулейманов // Тезисы науч.- практ. конф. "Проблемы совершенствования школьной физической культуры". – Омск : ОГИФК, 2004. – С. 6–10.

145. *Тест-программа* физической подготовленности учащейся молодежи : руководство по проведению тестирования физической подготовленности учащихся : стандартные тесты для оценки развития двигательных качеств учащихся 6–17 лет / Л. Б. Кофман и др. – М., 1998. – 18 с.

146. *Трещева, О. Л.* Программно-методические основы обучения

здоровому образу жизни учащихся общеобразовательных школ / О. Л. Трещева // Теория и практика физической культуры. – 2000. – № 10. – С. 29–34.

147. *Трушкин, А. Г.* Методические рекомендации по комплексной оценке физического развития детей и подростков г. Ростова-на-Дону (от 5 до 17 лет) / А. Г. Трушкин. – Ростов н/Д. : РГПУ, 2000. – 71 с.

148. *Усаков, В. И.* Программно-методическое обеспечение оздоровительного воздействия физической культуры в условиях семьи, детского сада, школы : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / В. И. Усаков. – Омск, 2000. – 83 с.

149. *Усаков, В.* Формирование спортивного менталитета детей в условиях семейного воспитания / В. Усаков // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2002. – № 1. – С. 43–44.

150. *Уфимцева, Л. П.* Некоторые подходы к сохранению здоровья школьников / Л. П. Уфимцева, Л. Д. Смольская, Т. А. Суетова // Начальная школа. – 2001. – № 11. – С. 6–9.

151. *Учитель и ученик: возможность диалога и понимания* : в 2 т. Т. 2 / сост. Е. А. Генике, Е. А. Трифонова ; под общ. ред. Л. И. Семиной. – М. : Бонфи, 2002. – 408 с.

152. *ФГОС НОО по физической культуре, утвержденного приказом Министерства образования и науки Российской Федерации от 6 октября 2009 г. № 373* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.garant.ru/products/ipo/prime/doc/97127/>

153. *Фельдштейн, Д. И.* Психологические аспекты изучения современного подростка / Д. И. Фельдштейн. – М. : Вопросы психологии, 1985. – 32 с.

154. *Фельдштейн, Д. И.* Психология современного подростка / Д. И. Фельдштейн. – М. : Педагогика, 2000. – 114 с.

155. *Физическое воспитание учащихся I–XI классов с направленным*

развитием двигательных способностей: I–IV классы // Физическая культура в школе. – 2004. – № 1. – С. 43–48.

156. *Харитонов, М. Г.* Этнопедагогическая подготовка учителя начальных классов национальной школы (историография, теория, опыт) / М. Г. Харитонов. – М. : Прометей, 1999. – 227 с.

157. *Харитонов, В. И.* Физическое развитие учащихся – основа их здоровья / В. И. Харитонов, Л. М. Куликов // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2000. – № 3. – С. 23–25.

158. *Холодов, Ж. К.* Теория и методика физического воспитания и спорта : учеб. пос. для студ. высш. учеб. заведений физической культуры / Ж. К. Холодов, В. С. Кузнецов. – М. : Академия, 2002. – 478 с.

159. *Холодов, Ж. К.* Теория и методика физического воспитания и спорта / Ж. К. Холодов, В. С. Кузнецов. – М. : Academia, 2000. – 475 с.

160. *Хуторский, А.В.* Эвристический тип образования. Результаты научно- практического исследования [Текст] / А.В. Хуторский // Педагогика. – 1999. – № 7. – С. 34–36.

161. *Хуторской, А. В.* Современная дидактика : учеб. пособие / А. В. Хуторской. – 2-е изд., перераб. – М. : Высш. шк., 2007. – 639 с.

162. *Чермит, К. Д.* Теория и методика физической культуры : учеб. пособие / К. Д. Чермит. – М. : Советский спорт, 2005. – 270 с.

163. *Шукаева, А. В.* Взаимодействие семьи и школы в формировании здорового стиля жизни у детей младшего школьного возраста на основе деятельности семейного физкультурного клуба : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / А. В. Шукаева. – Смоленск, 2006. – 21 с.

164. *Щукевич, Л. В.* Развитие скоростно-силовых качеств у младших школьников / Л. В. Щукевич // Физическая культура в школе. – 2000. – № 6. – С. 7–8.

165. *Щедровицкий, Г. П.* Система педагогических исследований (Методологический анализ) / Г. П. Щедровицкий // Педагогика и логика. – М. : Касталь, 1993. – С. 16–200.

166. *Юсуфбекова, Н. Р.* Общие основы педагогической инноватики: опыт разработки теории инновационных процессов в образовании / Н. Р. Юсуфбекова. – М., 1991. – С. 37.

167. *Юсуфбекова, Н. Р.* Тенденции и законы инновационных процессов в образовании / Н. Р. Юсуфбекова // Новые исследования в педагогических науках. – М. : Педагогика, 1991. – № 2. – С. 6–9.

168. *Эльконин, Б.Д.* Избранные психологические труды. / Б.Д. Эльконин. – М. : Педагогика, 1989. – 232с.

169. *Ягодин, В. В.* Семейное физическое воспитание как народная традиция / В. В. Ягодин // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2004. – № 3. – С. 54–57.

170. *Янсон, Ю. А.* Педагогика физического воспитания школьников: кн. для учителя / Ю. А. Янсон. – Ростов н/Д. : РГПУ, 1999. – 184 с.

171. *Carroll, J. B.* The Three Stratum Theory of Cognitive Abilities / J. B. Carroll, D. P. Flanagan, P. L. Harrisson (Eds) // Contemporary intellectual assessment: theory, tests, and issues. – N.Y. : Guilford Press, 2005. – P. 69–77.

172. *Catalano, S.* Children's dreams and clinical practice / S. Catalano. – N.Y. : Plenum, 1995. – P. 103–168.

173. *Clarke–Stewart, A.* Children at Rome and in day care. Hills–dale. – N.Y., 1994. – 320 p.
Halfon, S. T. Determinants of physical ability in 7–th grade schoolchildren / S. T. Halfon, S. Brooner // Tur. J. Epidemiol. – 2000. – № 1. – P. 90–96.

174. *McCall, R.* Moving With a Purpose: Developing Programs for Preschoolers of All Abilities / R. McCall, H. Dianne. – Champaign : Human Kinetics Publishers, 2000. – 248 p.